

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva praznika vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje, Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje, Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglaš: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Sodrug, ki se udeležite vsedelavskega zleta.

Današnja manifestacija ima namen pokazati vas same oz. pokazati, kaj ste pred drugimi Slovenci pridobili po študiju in udejstvovanju v socialističnem smislu. Spomnite se na lanski zlet, kateremu tudi buržoazija ni mogla odkriti nemoralnega uspeha, čeprav bi ga rada. In ga ni mogla zato, ker ste se izkazali kot trezna, disciplinarna armada. Sodrug, tudi letos dokažite, da socialisti ne spadamo med one Slovence, ki se naložijo vsako leto za trideset milijarde dinarjev alkohola in ki zakoljejo pri vsakem žeganju in veselici najmanj po enega — ne prešiča, ampak človeka! Sodrug, inostranski gostje nas bodo sodili samo po tem, kako se bomo vedli. Nič se ne bojte, da bodo ostalih slovenskih napač kaj premalo videli! Sodrug! reditehi, bodite strogi z vsakim, ki bi se hotel pobahati s katero preveč!

ČULKOVSKI:

Pozdrav.

II. nastopu D. T. E. v Mariboru
1. VII. 1923.

Za horizontom se redil je
oblaček mal.
Nikdo se ni brigal zanj,
le lahek zefir
se je vpiral vanj.
Božanstev pa prirodnih sile
šle so preropenja
vekov svojih pot.
Raztegnile so svoj odsev
čez nebesovod
in iz oblaka je
oblak postal.
In iz oblaka se vihar je vsul,
in zmil in zbrisal je
s površja zemlje
prah in blato,
z baržunom svežim je pregrnil
zeleno trato.
Nov zopet solnca žar objemlje
zemlje kras . . .

Draga hčerka!

Spoznanje je kakor cekin, ki si ga spravila v staro denarnico in položila med svoje spomine, med suhe cvetlice, med podobe prijateljev in med drugo tako šaro, ki jo spravilaš za takrat, ko ti bo dolg čas. Cvetlice in podobe in drugo šaro si dala med spomine brez pomisleka, cekina se ti je zdelo pa škoda, ker bi si zanj lahko kupila mnogo, mnogo dobrega kruha.

Toda . . .

Ko ti je bilo dolgčas, si odprla predal za spomine. Suhe cvetlice so zgubile svoj duh in sijaj, komaj da se spominjaš, odkod jih imaš. Podobe so zgubile svojo barvo, komaj se poznaš, koga predstavljajo. Tudi vsa druga šara je splesnila in segnala, smrad gre od nje in tudi stara denarnica je grda, da se bojiš vzeti jo v roke. Zlati cekin v njej je pa ostal kakor je bil, takoj si greš lahko zanj kupit kruha. Za vse drugo ti je žal, da si spravljala, za cekin ne. Zato ga tudi zdaj ne prodaš, samo pokažeš ga in pametni ljudje ti dajo dela in kruha, ne da bi jim bilo treba dati cekin.

Spoznanje je kakor tak cekin. Kdor si za svoje spoznanje kupi kruha, nima več spoznanja in ko bo kruh snedel, tudi kruha ne bo več imel. Kdor pa si svoje spoznanje ohrani, kdor ga nikomur ne proda, kdor ga samo pokaže, ta dobi pri pametnih ljudeh dela in kruha.

Ne samo s kruhom, tudi z drugimi

Tudi Vi pod prapori rdečimi ste danes še oblaček neznamen, a v vaših dušah tle gigantske sile. Vaš razmah oplojajo stvarstva višji zakoni. Zato mišice svoje jeklenite, roke pripravite na udar, da bruhne iz vas vihar preropenja. Naj vas ne plaši, če danes ste še mala četa: armada milijonov bo iz vas spočeta! Pravica in Resnica vam kumujejo, a srce vaše naj bo vaš Vzgojitelj. Pozdravljeni!

Proletarci vseh dežel, združite se — pa ne s kapitalisti!

Ob času, ko je kapitalistična moč tako velikanska, da ogromna večina proletariata komaj diha, je proletarski tisk še neprimerno važnejši, nego kdaj prej. To vedo vsi zavedni proletarci, to je znano pa tudi kapitalistom.

Zato so kapitalisti poskrbeli, da se naš tisk ne more svobodno razvijati. Ustanovili so kartel tiskaren, ki skrbi seveda predvsem za visoke dobičke kapitalistov, ki pa obenem tudi pazi, da se ne bi mogel razviti proletarski dnevnik. Kajti čeprav daje dnevnik eni tiskarni zape dobičke, škoduje njegova moč kapitalistom veliko več, nego so ti dobički vredni. Zato preganjajo proletarski dnevnik iz ene tiskarne v drugo, vldijo ga po buržujski moralizaciji za nos, silijo ga v dolgove, in če sam ne mara delati nemogočih dolgov, mu jih napravijo posamezniki, ki zanj iz »dobrega srca« sklepijo posebne tajne pogodbe itd. itd. z eno besedo, proletarski dnevnik je treba

uničiti, čeprav nosi velik dobiček, kajti kaj je dobiček ene tiskarne proti zgubi, ki jo ima ves kapitalistični svet od javnega mnenja, ki ga tak proletarski dnevnik predstavlja, dočim vsa armada drugih listov sploh ni javno mnenje, ampak samo skrito mnenje kapitalistov, ki se samo navidezno med seboj lasajo za vero, narodnost, domovino in druge »narodne svetlinje«, da temu narodu lahko jemljejo njegovo delo in njegov kruh . . .

Tako je in tako ostane. Proletarci so to že zdavnaj vedeli in delali po vseh svojih močeh, da dobi proletarski tisk svoj dom, svojo tiskarno. Po svetu je to večinoma že povsod izvršeno in tudi pri nas smo že mislili, da je, ko so nam ameriški sodrugi poslali pomoč in se je za nas kupila Blasnikova tiskarna v Ljubljani in »Ljudska tiskarna« v Mariboru. Obe sta veljali za socialistični, obe sta imeli »socialiste« v odboru in tudi med seboj sta bili v ozki zvezi. »Sodrug« Rožanec je bil ravnatelj Blasnikove in obenem Ljudske tiskarne. Tudi v javnosti sta obe veljali za socialistični in ko so se v Blasnikovi tiskarni izvršile tatvine poštnih znamk, je kapitalistični tisk metal blato na — socializem, češ, v socialistični tiskarni se je to zgodilo!

Znano pa je, kako so gospodje »sodrug« pod vodstvom nekdanjega socialističnega poverjenika za socialno skrb prenesli to »socialistično tiskarno« v svoje kapitalistične žepce. Čitatelji »Napreja« vedo, da se je to poskušalo tudi z »Ljudsko tiskarno« in da je pripravljalni odbor »Tiskovne zadruge« šele na »Naprejeve« opomine sklenil, da bode delnice »Ljudske tiskarne« strokovne organizacije, seveda ne one same, ampak zopet posamezniki, 50 »izbranih« in »politično zanesljivih«, ki jih bo izbral pripravljalni odbor (Svetek, Uratnik, dr. Korun) izmed tistih 100, ki jih imajo njim zveste strokovne organizacije imenovati. Pa še predno je to izvršeno, že čitamo po buržujskih listih, da je »Socialistična tiskovna zadruga« že pri sodišču registrirana, pravila že potrjena itd. torej že velja . . . tako delajo tisti ljudje, ki govo-

re o pravilniku SSJ, da zato ni dober, ker ga proletariat ni prebavil. Ampak je bil »prehitro« narejen, čeprav se je delal z njih pomočjo in sodelovanjem nad 3 leta in so ga že 3 kongresi odobrili!! Kako bi se nam naša organizacija ob takem navalu razbila, če bi ne imeli in spoštovali tega pravilnika, ki veže vse in ki onemogoča, da bi si v naši stranki lastil kdo kakšne pravice prej, nego je izvršil dolžnost.

Pripravljeni moramo biti na to, da bo torej tudi Ljudska tiskarna v kratkem sklenila, kakor je Blasnikova, da »niso utemeljene govorice«, kakor da bi bila naša tiskarna socialistična.

Ali nam bo žal? Nam ne posebno, ker tudi dozdej ni imela socialistična stranka od te tiskarne nobenih koristi in ne bo gospodar, položaj stranke prav nič izpremenjen. Po proračunu, ki ga je napravil Filip Uratnik, bi bil tisk v »Ljudski tiskarni« še dražji nego v drugih kapitalističnih tiskarnah, torej se ravna tudi ta tiskarna po tarifi tiskarskega kartela, ki hoče udušiti socialistični tisk. Potrebno je, da to vemo, da ne bomo mislili, da smo kaj izgubili, če izgubimo to tiskarno. Izgubili bomo samo mreno z oči, goljufivo upanje in zanašanje, odzadaj bomo še bolj jasno vedeli, da bo naše samo tisto, kar si bomo sami naredili in obdržali. Obdržati si pa ne moremo ničesar, kar izročimo »zanesljivim« sodrugom, ampak vse moramo izročiti organizacijam, ki imajo in izvršujejo točno svoj skupni pravilnik, ki imajo stalni naraščaj delavstva za seboj in ki ne branijo nikomur, kadar hoče vstopiti, in pri katerih tudi nihče, ki izstopi ali umrje, ne more ničesar odnesti ali pa zapustiti samo svojim otrokom. Vse po pravilniku.

Zato je naš pravilnik za proletarce tako dober, da se ga z veseljem drže in izpolnjujejo, za kapitaliste in njih hlapce pa tak trn v peti, da ga hočejo na vsak način izriniti.

Načelo javnosti, ki ga naš »Napreje« dosledno izvršuje napram vsem po sklepu že treh kongresov, seveda onemogočuje kapitalističnim hlapcem, da bi še

stvarni je tako. Tudi z otroki je tako, s tistim, kar ima vsak človek najrajši. Gorje mu, kdor kupuje svoje otroke za spoznanje! Izgubil bo spoznanje in otroke. Kdor pa si trdno obdrži svoje spoznanje, zgubi v žalostnih časih nereda in nesreče lahko vse svoje imetje in tudi svoje najdražje, svoje otroke — toda, ker si je obdržal spoznanje, mu bodo vrnjeni tudi otroci prej ali pozneje.

Zato, hčerka, drži trdno v rokah svoje spoznanje, ne daj ga nikomur za nobeno ceno. Če se zemlja pogreza in ti pravi, da jo lahko zadržiš, če jim daš svoje spoznanje, tudi v tem slučaju ga nikar ne daj! Tudi za najdražje, za otroke svoje, ga nikar ne daj, spoznanje je več nego vse, kar ima.

Poznal sem očeta, ki so mu vzeli vse, prav vse. Tudi otroke so mu vzeli. Pa spoznanje je držal, in tudi takrat ga ni dal, ko so mu otroke jemali. Hčerka je imel, ki je vse leto ni ni: videl, niti pisma mu ni pisala, niti karte ne. Njena učiteljica ga je vprašala za naslov: »Vaša hčerka mi je pisala, pa ne vem naslova, kam naj ji pišem.« Oče ji je dal naslov, pa ni povedal, da je učiteljici nevoščljiv. Spoznanje je držal, kakor cekin, spravljen med spomini. In glej, mnogo, mnogo se mu je vrnilo od vsega, kar je izgubil in končno mu je tudi hčerka pisala. In še mu bo pisala in končno bo tudi sama prišla in bo rekla: Hvala ti, oče, da me nisi hotel kupiti za ceno spoznanja. Tudi jaz sem našla svoje spoznanje in

vem, da bi bila zgoubljena oba, jaz in ti, če bi me bil kupil, sem se jezila in šla v svet, v življenje. Tam sem se pa naučila med proletariatom, da je treba spoznanje ceniti nad vse in da je treba tiste, ki grajajo, spoštovati bolj nego tiste, ki se laskajo.

Drži se tega tudi ti, hčerka moja! Drži se tega posebno tudi takrat, ko ti bodo spoznanje hoteli vzeti tvoji očet. Ne daj jim ga, da ne uničiš otrok in sebe obenem.

Spoznanje je vse, laž je pa slana, ki pomori najprej najnežnejše cvetke, s časom pa tudi trdnejše. Kadar bodo to razumeli vsi, takrat ne bo več sporov, ampak bodo vsi iskali resnico.

Ko sem ti to povedal, ni ti treba nič več, da te pozdravim. Ali je treba govoriti o zdravju, ko sva govorila o spoznanju? Spoznanje je mnogo več nego zdravje!

29. VI. 1923.

Tvoj oče.

Sestre C. X. C.

Tri sestre, ene matere, različna kri (iz kakšnega rodu bil oče, je neznano); častilke treh sovražnih si bogov. Prva nosi šajkačo na glavi, druga nabiksane škornje, a tretja pobožno paternošter v roki drži.

Skrivnostno znamenje jim na prsih visi: dvema črka S.

a srednji H.

(Pravijo, da je četrta sestra še, ki B ima,

trdijo pa, da matere je nezakonske in v sramoto obitelji pošteni.)

Jadranski Neptun

v poželjivosti je svoj

pomolil svoj trizob

iz Boke

in nasadil nanj sestre tri.

In z močno roko ga vihtel je

nad Dravo, Donavo in Savo.

Pa prišel je pohlepni

Mars, ognjen v plašč lokavega

Parida

in vrzel med tri sestre

je jabolko

prepira.

Katera je močnejša?

Katera lepša?

Katera večjo je prinesla bato?

In vnel se hud prepir je

nad Dravo, Donavo in Savo.

Prepirale se gore so

in žabe v mlakah,

na jelkah verice,

mrijsci v žiru.

Volk in lisica

zapustila sta brloga,

da bi začela pravdo

proti oslu in kostrunu.

In Jadrán sam

se je upri Neptunu;

nadalje gonili svojo demagogijo z enotno fronto itd. Tudi in okradenec ne bosta nikdar enotna. Kdor hoče biti socialist, naj se organizira, naj izpolnjuje svoje dolžnosti, pa mu načelo lažnosti ne bo nič več na poti; kdor bo prav delal, se mu ni treba bati, da ga bo sram, če bo javno napisano, kaj da dela. Še več, naš pokrajinski odbor je izjavil, da bo tudi o vseh starih grehih molčal, če prenehajo grešniki grešiti, ker konec koncev ni nikogar, ki bi bil brez greha. Toda tega pa ne smemo trpeti, da bi kdo med nami na naš račun grešil, mi pa da se ne bi smeli javno braniti.

Resolucija, ki jo prinašamo na drugem mestu, je bila odklonjena, ker pomeni demagogijo proti tem našim načelom in posebej se proti našemu pravilniku. Teh načel in pravilnika naš pokrajinski odbor sploh ne sme izpreminjati, ker je samo kongres upravičen sklepati o izpremembah svojih sklepov. Prav tako je pa demagogična tudi zahteva po takojšnjem sklicanju kongresa. Kongres je draga stvar. Vršil se bo pozimi, ker se mora vršiti vsako leto. Če pa hočemo organizacije izrednega kongresa, naj ga zahtevajo po § 46. pravilnika se bo vršil takoj, kadar bo 1/4 organizacij, ki so pravilno obračunale, na pravilnih občnih zborih sklenile, naj se tak kongres skliče. Seveda pa bodo po tem pravilniku imele svoje delgate tudi na takem izrednem kongresu samo tiste organizacije, ki redno obračunavajo. »Neorganiziranih socialistov« na naših kongresih nikdar več ne bo. Take in enake resolucije so enkrat za vselej odbite s sklepom, da se morajo sklepi brezpogojno držati tudi takrat, kadar komu niso všeč, ne pa da bomo vsak trenutek na novo sklepal, da bomo začeli šele jutri svoje sklepe držati. Če proletarijat vidi, da se sklepi ne drže, nima zaupanja, brez zaupanja pa ni zedinjenja. Ljudje, ki rovarijo proti sklepom, razbijajo zedinjenje in so javni demagogi, če govore v eni sapi, da so za zedinjenje, obenem pa obljubljajo, da se bodo večinski sklepi v bodoče upoštevali.

Če bi ostalo pri teh obljubah, ne bomo imeli nikdar nobene tiskarne. Vsako, ki si jo bo proletarijat s svojimi žulji postavil, mu bodo odnesli »sodruzi«, potem bodo pa začeli na novo zbirati za drugo, češ, od zdaj naprej se bodo pa sklepi upoštevali.

Kdor hoče zedinjenje, naj se organizira. Kdor hoče izpremeniti pravilnik, naj pridno agitira, da bo imela njegova organizacija veliko delegatov in da bodo njeni predlogi na kongresu zmagali. Kdor hoče hoče imeti kmalu kongres, naj ga zahteva, če je organiziran. Če pa ni organiziran, naj čaka še naprej na — odrešenika, ga bo že trpljenje spomnilo, da brez proletariatovega dela proletarijat ne more biti odrešen. Kdor je pa organiziran pri drugih strankah, naj zahteva kongres tam, ne pri nas!

Človeški družbi so potrebni tudi fanatiki, ker tirajo razumnejše ljudi k še razumnejšemu delu in nazadnjake v zgodnejši prepad.

Največji sovražnik napredka je nevednost. Prižgi luč in širi svetlobo.

Politične vesti.

* Na sredini seji narodne skupščine je referiral min. financ Stojadinović o proračunskih dvajstih. Nato je dr. Hohnjec izjavil, da se je in se še bo bojevala njegova skupina na način, ki ga zahteva slovenski narod. G. v Beogradu farbajo slovenski narod, da se pošteno borijo zanj, narod pa tava v bedi in celo kuluk so mu naprtili.

* Kupi se: dobra molzna krava! Pismene, kolka proste ponudbe je poslati Mihi Korenu, gerentu v Trbovljah, kateri jo je moral prodati, da je vršil komunistično propagando. Še sedaj namreč meni, ko je srečno prijel k radikalom in postal gerent v Trbovljah, da bodo za molzno kravo trboveljski občinarji.

* Na mednarodni konferenci unije lig za Društvo narodov so zastopane skoraj vse države. Bolgarski poslanik je predlagal v torek, naj se vprašanje Makedonije predloži v rešitev Društva narodov, predsednik komisije je pa to odklonil; pozneje pa so stvar vendar vzeli v pretres.

* V Pragi se snidejo vsi pobegli zemljoradniški voditelji iz Bolgarije, da se posvetujejo, kako bodo delala napram uzurpatorski vladi in za povratek narodne vlade.

* V Rimu so izvršili neki nezadovoljneži atentat na italijanskega podpredsednika skupščine, ki je bil demokrat in ga precej poškodovali. »Jutro« pa si naj zapomni, da ta dopis ni izvršen iz Rima, temveč smo to zvedeli iz naših virov.

Atentat na ministrskega predsednika Pašiča.

Dne 27. tm. ob popoldanskih urah smo v Ljubljani zvedeli, da je bil isti dan izvršen po nekem 25-letnem bančnem uradniku, baje pristašu Radičeve stranke, atentat na ministrskega predsednika ob času, ko je zapuščal parlament. Oddani štirje strelji mu niso dalje škodovali, kakor da ga je eden zadell malo v obraz, drugi v roko. Atentator je bil takoj aretiran in je izjavil, da je izvršil atentat samo iz političnih nagibov.

Najvišje šarlatanstvo v politiki je, kakor izgleda, torej že začelo in se ne smemo niti malo začuditi, če bomo v najkrajši dobi morali zreti v globok prepad, ki nam ga pripravlja brezvestna demagogija političnih levov in rivalov, ki se med seboj koljejo, pretepajo in izvršujejo dejanja, katera so v škodo države kakor tudi državljanov.

Atentatov smo že vajeni in kaj takega nam ni nič novega. Vendar pa v očigled režimu in spletkam visokopolitičnega značaja tu in v inostranstvu nam da sedanji sumiti, da bodo politične molekule šle svojo ilegalno pot še dalje ter si dovolile spet kako igro, radi katere bo prizadeto zopet samo ljudstvo. A kljub temu se spori in politično razmerje ne bodo niti za las zboljšali.

Par politikastrov je skuhalo kašo, jedli pa je ne bodo, pač pa jo bodo dali ljudstvu, naj jo požre.

Sedaj je prišel odločilni moment za radikale in radikalski bič bo tepel hrvaškega kmeta in vsakogar, ki ne čuti, misli in dela po strogo radikalnem receptu. Saj pravijo, da je bil atentator Radičev pristaša in to zadostuje. Taka ugotovitev bo nosilec terorja po radikalni vladi proti vsej opoziciji, naj si bo ona Radičeva, Koroševa ali hudičeva. Kako se je buržujska vlada ubranila komunistov? S svojo taktiko v gospodarskem in političnem oziru je gnala delavski sloj do skrajnosti in ko se je pojavil odpor in se je pojavil komunizem, je gospoda stvorila zakon o zaščiti države namesto zakona o zaščiti izkoriščanih in tako se ji je posrečilo razgnati nevarne elemente, opozicionalce in atentatorje. Z zakonom o zaščiti države se je izkazalo, da ni bil teror namenjen samo komunistom, pač pa vsem nezadovoljnim proti takratni vladi.

In danes? Danes se ne bo reakcionarni duh radikalov zadovoljil samo z zakonom o zaščiti države ter s tem utišal svojo opozicijo, marveč bo gotovo posegel po še hujših represalijah, ki bodo splošna ovira političnemu gibanju vsakega posameznega državljana.

V praksi, kako se vrši v naši državi boj na političnem polju, smo že bridko preizkusili in ni ga človeka, ki bi nas mogel prisiliti k veri, da je 25-letni atentator Raič imel misijo, v ime nu Radičeve stranke izvršiti atentat.

Zdi se nam pa, da bo za tem atentatom vse polno političnih igralcev, ki hočejo s svojo umetnostjo samim sebi ustvariti dobre pozicije. Pri tem pa mislimo, da je radikalna gospoda dobro zavarovana in da ni treba imeti preveč strahu, da bi se sedaj kakšnemu političnemu harlekinu posrečilo obglaviti tega ali onega sebi v prid. Kdor vlada, kdor ima moč v državi, vojsko in vse politične inštanace, ne pripušča k sebi kar tako svojega sovražnika.

Kronistično samo smo o tem dogodku poročali brez dolgega komentarja, ker bo šele čez nekaj časa jasen. Tedaj se bomo obširneje povrnili na današnja izvajanja.

Kot ljudje smo proti vsakim kravim žrtvam, pri taki gospodi pa celo, ker vemo, s kakšnimi stroški jih potem plačujejo proletarsko ljudstvo.

Razno.

* »Delavec« naj nikar ne štefari okrog ognjišča. Marsikateri (in niso bili samo »Delavci« sorte), ki so si zmlislili zavajati in demagogirati, so si v »Napreju« izbrali prokleto nehalno predmet. Mi vam nikakor ne prepovedujemo priobčevati razvedrilno gradivo. Zavoljo nas napolnite žnjim lahko vse štiri strani, če ne zmorete drugega. Še hvaležni vam bomo, ko nam pride ob petkili kaj kratkočasnega v roko. Reklji pa smo in še rečemo, da tako gradivo ne spada v resen, strokoven list, dokler zanemarjate nad njim objavo mnogo, mnogo važnejših strokovnih stvari. Zakaj ne poveste svojim bralcem, da smo tako rekli? Zakaj jim ne poveste, da smo rekli glede teh stvari, da se pač ne mo-

rete izgovarjati s pomanjkanjem prostora, ker ga imate preveč za nevažne novice? Zakaj sploh se lotite pri polemiki nebitvenega (in še to zavito!), izpuščate pa popolnoma glavno? Ali si ne upate dajati odgovor za svoje »delo«? Zakaj niste objavili, še do danes ne, sklepov oblastne konference GRSJ v Zagrebu? Zakaj ste za Prvi maj popolnoma »pozabili« na proglas amsterdamske internacionale, kateri pripada organizacija, ki jo vodite? Ali se vam zdijo te reči manj važne nego razvedrilno ali pa premalo resne, strokovne? Pa za slovo: Nekateri zaupniki ali kaj, pišete, da so vam izrazili svoje veselje nad tistim razvedrilnim gradivom, češ, da se po njem človek lahko vse lažje spravi na resne, strokovne članke. Prvič: Žalostni bralci, ki si morajo na ta način pomagati, da berejo vaše članke; še bolj žalostni vi, ki jim ne znate drugače pomagati do svoje učenosti. Drugič: nismo bogati, tri fice pa le dobite za vsak poučen, res strok. članek, ki nam ga dokažete iz zadnjih treh mesecev v »Delavcu«!!! O, homo še kaj »čudnega« pišali, če nam boste dali priliko, pa čudni boste izgledali vi, ne to, kar bomo napisali! In nič ne bo pomagalo, če boste o glavnem molčali kakor v tem slučaju. Tudi dr. Korun ni hotel povedati, odkod in kako je dobil »Naprejeve« naslove, čeprav smo pet- ali šestkrat vprašali. Navzlic temu danes vsa Slovenija ve, kako jih je dobil in ni baš prepričana, da je ta zadeva preko mere čedna — baš zato najbolj, ker je molčal!

* »Zakaj se ustanavljajo izven »Svobode« kulturna društva?« nas vprašuje neki sodrug v dopisu, ki ga ne moremo vsega objaviti, ker je prehud. »Zakaj se obstoječa samostojna društva ne priključijo k »Svobodi« kakor se je »Sloga« v Mariboru? Ne razumem, kako more sam predsednik »Svobode« izven te organizacije ustanavljati takšne, ki spadajo po vsej priliki k nji. (Namreč U. D. R. Op. ur.) Lokalni patriotizem in pa sektarstvo bi morali iz kulturnega gibanja izginiti, če hočemo programatično delati! — Tako sodrug. Pametnega odgovora oz. ugovora mu mi ne moremo dati. Morda mu ga bo kdo drugi dal, ki se vsedelavskega zleta udeleži.

* »Jutro« se ženira, odgovarjati nam na tisti članek v nedeljski »Napreju« številki, v katerem smo dokazali, da plonka »izvirna« poročila svojega »rimskega dopisnika« iz tujih listov, v katerem smo dokazali, da sedi njegov »rimski« poročevalec v Trstu, če ne celo v Ljubljani. Po navadi velja molk tistih, katerim si neaj dokazal, za ponovno potrdilo tvojih očitkov. Na to opozorimo vse one, ki bodo v »Jutru« še kdaj iskali izvirnih poročil.

* Poštni nered. Takrat, ko je cvetela Orjuna, se nam je posrečilo ugotoviti, da je naš naročnik prejel pod našim naslovom, natančno tisti, pod katerim je sicer dobival »Napreje«, namesto »Napreja« 10 izvodov »Orjune«. Ker je razumljivo, da naše uredništvo ne razpošilja »Orjune«, je bilo jasno, da je moral na pošti kak naš nasprotnik in prijatelj Orjune vzeti »Napreje« in namesto nje-ga ysiliti našemu naročniku 10 svojih

mogočen val povzdignil je čez dinarske grebene. »Jaz najsilnejša sem,« povzame sestra prva, »pregnala sem dušmanina iz svojih lok.« »Jaz sem slavnejša,« pravi druga, »kraljevsko krono hranim vekov starih.« »A jaz bogata sem najbolj,« se vmeša tretja, »ogromno v mojem naročaju zlata je in srebra in črnih diamantov; prepregla vso krajino sem z jeklenimi brazleti; vozove para goni mi, a noč sem spemnila v dan z elektriko.« Med sestrām se vnel je boj strašan, da stresal se je ves Balkan. (Tam za Karpati pa mežika škodoželjno rdeči stric.) Strasti so se razžigale. »Ti kriva si nesreči!« Kaj hočeš s tem ti reči? »Nam ni življenja več tu v skupni hiši; daj, delež moj odpiši! Meni daj avtonomijo!« »A jaz zahtevam revizijo!« »Ti nimaš prava, veš, na aneksijo!«

»Jaz hočem zase hegemonijo,« sicer izvršim nad vama amputacijo!« V obupu je vihtel Neptun trizob: »O, babe miriti — to spravi me še v grob!« Tedaj pa — tresk. trizob se mu zlomi, ostane mu v rokah le še ročaj. Morja vladar štrbunkne v Jadran nazaj. Moč, ki držala je vkup sestre tri, polomljena sedaj na tleh leži. A bratje treh sestrā, zloglasni »iči«, veseli, razposajeni fantiči, v skrbah za dedščino, za banatske prešiče in štajersko vino, sklenili so trizob spet skup skovati. In prišel mojster je Pašič in pomočniki, Davidovič, Pribečević; za klešče je držal Korošec in pa Spaho. In so kovali s kladivom obznane, nasajenim na vidovdanski ročaj, da iskre brizgnile so od Triglava do Vardaria. Netili pa so ogenj z razkosanim socializmom.

komunizmom, eksplozivnim anarhizmom in z različnim egoizmom. Pomagali so jim prav gridno akademiki (ne profesorji, ker tile štrajkajo) in Orli, omladina, Sokolija in vsa nered- bardon: vsa narodna zo-ologija. In da bi prej premagali treh sester buno, poklicali so na pomoč (oh!) še Orjuno. Pa bil je neki Radič. Ta nepridiprav imel je velik špas za zmedo: zdaj cuknil je za grivo pomočnika radikala, zdaj vščipnil je — pod hrbet demoliberača; skrivaj je ščuval Turke na kovače v metropolo, zaradi anateme je potegnil klerike za štofo. (Nazadnje, ko je zmedel vse, je v — Zagreb šel v skupščino, in je proglasil v Maksimiru banovino.) Ker mojster Pašič bil je zdaj brez pomočnikov, pozval je specialiste iz tujine. In prišla sta, da skujeta trizob: Foch, veliki kovač kanonov in germanofoh.

in Wrangel tisti s Krima, katerega kolajne in blagajne bo še kdaj slavila rima. Vzeli za kovanje novo so kovino: Blairove dolarje in versajske franko. Prvo poplačali z ljudskimi so žulji, a za drugo dali kri sinov so svojih. In tako se kuje (kuja) od »osvobojenja« za »edino« kraljevino nov trizob. Ko soliden bo ročaj imel spet, iz Domžal, z brezžičnim vam poročal bom tedaj.

Ali je papež nezmotljiv, kakor uči katoliška cerkev? Ni in vsakdo razen najvernejših sledbenikov katoliške cerkve mu odreka nezmotljivost. Kljub temu, kadar s kom argumenti raš, boš našel vero, da se smatra nezmotljivim in vsem drugim pripisuje nezmotljivost. Tako je nastala v nezmotljivost papežev, katerih je danes veliko po svetu na desnici in levici.

listov. Pred meseci smo večkrat o tem pisali, pa uradi na take javne obtožbe ne odgovarjajo in tako je stvar zastarela, ne da bi bil krivec od poštnega ravnanstva poiskani. Zato se tistim par fanatičnim izjemam med postnimi uslužbenici, ki spravljajo našo pošto po svetu v slabo ime, še nadalje ni treba bati kazni in so nam smeli posebno med seboj iz Ljubljane v Celje nagajati, kolikor se jim je hotelo. Imeli smo pri tem občutno škodo ne samo mi, ampak tudi ljudska vera v nepristransko in točno poslovanje naše pošte. Tatvina dolarjev iz ameriških dopisov, mahinacije s poštnimi znamkami, posebno veletrgovljinami »filatelistov« itd. — to vse si ljudstvo zapomni in se ne čudi, če se nered na podeželskih poštah ne kaznuje — ravnanstvo najbrž nima časa. Toda kam pridemo, če bo ljudstvo zgubilo vso vero v pošto in točnost? Saj pošta itak že zato dosti trpi ker se ne varuje pisemska tajnost in se cenzurirajo še celo poslanski dopisi...

Tako daleč smo že prišli, da se že tudi v Ljubljani, ki vedarje ni več »dolga vasa«, upajo norca delati iz plačujočega občinstva.

Za urednika »Napreja« je prišlo v Ljubljano 14. maja pismo s točnim naslovom. Pismonoša je prinesel dopis z dne 16. maja v naslovno hišo in zvedel, da je uredništvo odšlo v Celje. Napisal je to na kuverto, pripisal datum in podpis ter oddal zopet na pošto. Tam je pa neki drugi uslužbenec pripisal sledečo učenost: »Uredništvo »Napreja« se nahaja v Celju, kje se nahaja naslovljenec, se ne ve.« Datumu ni pripisal, pač pa se je podpisal in poslal pismo nazaj na daljino pošto v Ameriko. Še le v Chicagu so bili ljudje toliko pametni, da so vedeli, da se nahaja »Naprejev« urednik najbrž tudi tam, kjer »Napreja« in so poslali pismo še enkrat v Evropo, v Celje. Ker je celjska pošta pametnejša nego ljubljanska, je urednika tudi res našla.

Radovedni smo, kaj poreče slavno pošto ravnanstvo na ta slučaj, ki ga lahko kar doma ugotovi, kajti pismo, ki je romalo nazaj v Ameriko, je bilo priporočeno in je bil dotični poštni uslužbenec torej lahko prepričan, da zadeva ne bo ostala tajna, pa je bil vendar tako nesramen! Najbrž je računal, da mu slavno ravnanstvo ne bo škivilo niti lasa, če malo ponagaja »Naprejevemu« uredniku.

Za ves poštni nered, pri katerem nismo mogli nikdar nobenega lopova ujeti pri dejanju, bomo pazili, če bo ta uslužbenec romal v eno izmed hiš, kamor spada: v zapor ali v blaznico. Če bo pa sl. ravnanstvo spalo, bomo tudi ta slučaj prišteli k dolarjskim princem.

»Pravica« se zelo moti, če meni, da se sprejemajo v celjsko telovadno enoto prav vse ženske. Farovski kuharic in nun ne maramo, ker nečemo otežkočiti patrom in popom še itak težki celibat. Tudi škrbastih tercijskih devic, kakor je »Pravica«, ne sprejemamo. Telovadbe za jezike namreč ne bomo gojili; kadar bomo izlete delali, pa tudi ne menimo korakati do nebeških vrat pred sv. Petra, baš tja ne.

V mestu Rostovu ob Donu je izbruhnil velik požar, ki je upepelil tudi vseučiliško poslopje. Uničena je bogata vseučiliška knjižnica in važni poljski zgodovinski dokumenti ter znanstvene knjige.

Na dan z resnico!

S. Fr. Korena je dr. Korun že večkrat vtaknil v svoj žep. Ker ima pa sodr. F. K. proletarsko zgodovino za seboj, ker te zgodovine ne more kar menj nič tebi nič pozabiti, zato se je še vselej zopet izkopal iz Korunovih spon in ostal zvest načelom in sklepom. Tudi pred volitvami mu je naselil in sodeloval pri celjskem Korunovem puču, pa potem si je hitro premislil in prav pošteno je bil jezen na advokata, ki zna tako dobro operirati. Kdor je bil na Dravogradski konferenci navzoč, je slišal tudi odkritosrčno Korenovo obžalovanje. Toda...

Na seji pokrajinskega odbora je sodrug Koren pokazal, da je o priliki obč. zbora Kons. dr. za Slov. 17. tm. zopet konferiral v Ljubljani in da je hotel — hote ali nehoti, se še ne ve — pripraviti pot novemu dnevniku »Tiskovne zadruge« s tem, da ubije »Napreja«. Ko se je vrnil v Celje, je namreč odpovedal pri »Zvezni tiskarni v Celju« svojo garancijo, o kateri stranka sploh ni ničesar vedela in tiskarna je hotela dnevnik takoj ustaviti, vzdržal smo ga le s tem, da

dnevno plačujemo, dočim smo bili prej mnenja, da velja pogodba, ki smo jo skupno sklenili (s sodelovanjem tudi sodruga Korena) in ki ima mnogo lažje pogoje. Če bi stranka ne imela denarja za tisk, bi tedaj pred to sejo ne imela lista. Na to sejo so pa pripravili resolucijo, ki pod krinko zedinjenja nasprotuje našemu pravilniku, ki postavlja s. Korena za edinega voditelja (da je bil predsednik, mu ni dovolj!) in ki zahteva naj se pogoji za delegatsko pravico šele določijo in naj se po teh novih pogojih skliče kongres, to se pravi, tiste organizacije, ki že vrše svojo dolžnost in ki so imenoma objavljene vsak teden, hoče ogoljufati za njih pravice s tem, da hoče tudi drugim priznati pravico delegata, ki bodo šele obljubili, da bodo sodelovali. Ta zahteva ne pomeni nič več in nič manj, kakor da se naša stranka razide in ustanovi nova in to vse pod krinko zedinjenja. Kakšna pa naj ta stranka bo, nam pove zadnja točka, ki se obrača proti strankinim nastavljenecem, najbrž hoče dati uredništvo v roke zopet kapitalističnim hlapcem, ki bodo pisali tako, kakor so pod Kristanovo komando? Da so se obogatili posamezniki, stranka pa da je izgubila ves ugled. Ne, nikdar več ne bodo strankini nastavljenec pokorni »edinemu voditelju«, ampak po pravilniku bo o nastavljenih in o vsem odločal pokrajinski odbor in kongres, na kongresu pa tisti, ki jih bo poslalo organizirano delavstvo, ne pa tisti, ki jih bodo poslali posamezniki, ki lahko »pokupijo« veliko strankinih znamk. Sicer se pa »Naprejeve« polemike boje samo tisti, ki imajo maslo na glavi. Kdor dela pošteno, se mu ni treba bati javnosti in javne polemike, zato tudi »strankini nastavljenec« (pišejo namreč tudi drugi, ne samo nastavljenec!) niso nikdar zahtevali, naj nasprotniki ne pišejo javno, le povečje vse, kar veste slabe, da bo proletarijat vedel, kdo dela in kdo je! Ta resolucija zahteva torej odstranitev načela javnosti, nagobčnik bi nam rada vtisnila, kakor kapitalistične vlade — pa s. F. K. nič ne pomisli, kako je to proti sklepom ne samo naših kongresov, ampak tudi proti sklepom vseh internacional.

Pa o vsem tem smo molčali, ker je že pokrajinski odbor povedal s. Korenu, kar mu je šlo. Tudi pri glasovanju je lahko videl, kako je, samo da sta glasovala z njim, eden, ki ga s. Koren ni posebno vesel in eden, ki se je dal zapeljati prvemu delu resolucije, ki govori o zedinjenju. Čemu bi še v javnosti pisali o tem? Zdaj pa moramo. Resolucijo moramo objaviti, da olajšamo delo s. Korenu. Čeprav ima namreč mnogo socialistične prakse za seboj in ve, da preneha stranka biti stranka, če sme kdo delati proti njenim sklepom, vendar je začel zavrnjeno resolucijo razširjati med ljudstvom in zbirati zanjo podpise, računajoč na demagogijo in na svoj osebni vpliv. Da mu to delo olajšamo, objavljamo njegovo resolucijo kar v tisku. Da bo vedel prijatelj in neprijatelj, kdo dela za organizirano družbo, za red v tej družbi in za izvrševanje sklepov te družbe, in kdo dela tako, kakor so delali lažikomunistični agitatorji proti Kristanu: namesto da bi si pridobili večino na kongresu, so šli med narod in začeli agitacijo proti vsej stranki... Stranko so takrat ubili. Kristana so pa s tem spravili v prijeten položaj milijonarja.

Korenova resolucija se je glasila takole:

RESOLUCIJA.

sprejeta na seji Pokrajinskega odbora dne 24. junija 1923 v Celju:

Pokrajinski odbor SSJ se strinja s sklepi internacionale v Hamburgu, ki zahteva enotnost socialističnega gibanja po vseh deželah in pokrajinah.

Ker pa naši spori ne nosijo znakov programatičnih razlik, ki bi nam utegnili ovirati skupne enotne organizacije, smatramo za potrebno storiti vse, da se organizatorično v najkrajšem času zblizamo in končno zedinimo.

Spori, ki so nam škodovali na političnem in organizatoričnem delovanju obojestransko enako, so nas čisto gotovo toliko naučili, da se to, kar je za nami, ne bo moglo več dogajati in so lahko odstranjeni vsi pomisleki, da bi se večinski sklepi za bodoče ne upoštevali.

Vsled tega sklenemo:

1. Da bo sklicana skupna konferenca za nedeljo 8. julija tl. v Celju, na katero deligira pokrajinski odbor 5 in Mariborska oblastna organizacija 5 članov.

Naloga te konference bo: a) Pripraviti teren za skupni kongres v Sloveniji; b) pod kakšnimi pogoji in kdo ima pra-

vico biti deligiran; c) kdaj in kje se naj vrši ta kongres; d) določevanje provizoričnega dnevnega reda.

2. Za izvrševanje te akcije pooblašamo s. Korena iz Celja.

3. Vsako polemiziranje od strani strankinih nastavljenec v časopisu, ki bi hotelo tej akciji škodovati, se mora opustiti. Dela in piše naj se v smislu sklepov internacionale in te resolucije.

V zgodovini socializma na Slovenskem bo ta resolucija veljala za zadnji poskus demagoškega izkoriščanja gesla »enotne fronte«, »zedinjenja« in drugih podobnih gesel za boj proti načelu javnosti, ki je edino sredstvo za pobijanje laži in za resnično zedinjenje proletariata.

Celje.

c Za delavsko pevsko društvo »Napreja« v Celju so darovali: Al. Cvetko 100 Din, Al. Knez 100 Din, Iv. Holzhauser 80 Din, Al. Koštomaj 50 Din, Al. Pustova-Mejačeva 50 Din, Iv. Mlakar 40 Din, Alfred Koderman 30 Din, Alojzij Leskošek 15 Din. Razen tega je našemu društvu daroval Fran Kokol 200 Din z naročilom, naj se porabijo za društveno zastavo. Podpornikom naznanjamo, da je društveni pravilnik z legitimacijo že tiskem. Žal, da ga zastoj ne moremo oddajati pri sedanjih draginjah in slabem gmotnem stanju društva, vsak velja 2 Din.

c Okoliška deška osnovna šola.

Statistika tega zavoda za šolsko leto 1922/23. dokazuje, da šteje danes zavod 11 razredov, 6 osnovnih in 5 vzporednih z 12 učnimi močmi. Morala bi pa imeti danes okoliška deška šola že 13 razredov, ker bo 6. razred imel prihodnje šolsko leto krog 90 dečkov in prva dva razreda bosta tudi prenapoljena, ker je ostalo od lanskega šolskega leta krog 50 dečkov, ki niso vstopili v zavod deloma radi duševnih in telesnih hib, deloma pa radi pomanjkanja prostorov. Število otrok se v celjski okolici vsled naraščajoče industrije od leta do leta hitro množi. Kam se bo v bližnji bodočnosti spravila šolo-obvezna mladina, če ne bo dobila nove šole, ki se že »zida« polnih 36 let! Leta 1886. je že ukazal okrajni šolski svet celjski, naj zidajo novo okoliško šolo, ki je bila ustanovljena leta 1875. kot trirazrednica s 170 dečki, ki so pa danes narasli do 600. Prej so pohajali okoličani v mestno šolo, ki je bila nastanjena kot »Kreishauptschule« (ustanovljena leta 1777.) v poslopju, kjer je sedaj »Glasbena Matica«, z izključno nemškimi kot učnim jezikom. Ko so Celjani l. 1874. sezidali poleg grofije novo šolo, so tudi okoličani že takrat mislili na lastno šolo in na delitev po spolu. Krajni šolski svet celjske okolice je leta 1888 sklenil sezidati novo šolo za okolico, torej že pred 30 leti, toda do zgradbe še do danes ni prišlo. Leta 1899. je krajni šolski svet soglasno zopet sklenil, graditi novo šolsko poslopje za dečke in deklice, vsako šolo z desetimi šolskimi sobami in je tedanji načelnik krajnega šolskega sveta dr. Vrečko po ovinkih kupil stavbišče za šolo nasproti današnjemu invalidskemu domu. Vsaka najmanjša zadeva je morala romati od najnižje instance do upravnega sodišča. Akti so narasli, da so bili baje 30 kg težki in so se nazadnje še nekoč zgubili. In dane smo že ob pričetku 6. leta po prevratu, toda okolica celjska še pošilja svoj najdražji zaklad v šolsko poslopje, ki ga po časopisih nekočkrat imenujejo kulturni škandal.

Uradni zdravnik je konstatiral, da je okoliška šola v Celju nedostatna, nesanitarna in rušljiva ter so jo hoteli že nekočkrat uradno zapreti. Zdravje otrok je v teh neprijetnih, temnih in zaduhlih prostorih naravnost ogroženo. Pred leti so se otroci radi hude popoldanske vročine zgrudili na tla. Ko so to poročali okrajnemu šolskemu svetu, je prišel pogledat tedanji zdravnik dr. Keppa, a se je zopet obrnil rekoč: »Da hinein gehe ich nicht, die Luft ist verpestet«. (Tu notri ne grem, ker je okužen zrak.) Tako je bilo šolsko poslopje že pred leti. Da ni danes boljše, je umljivo. V razredu v prvem nadstropju se ziblje strop, kakor bi plaval po vodi. V kaki opasnosti je mladina pod tem stropom, ki se lahko vsak čas zruši. Kdor je bil kdaj v tem poslopju je moral čutiti kak smrad je tu, ker stranišča so popolnoma nehigienična. Skrajni čas je že, da se merodajni činitelji zganejo in zgradijo moderno šolsko poslopje, v katerem bo vladalo veselje in lepota.

Nova šola mora postati ognjišče, na katerem bo neprenehoma tlel ogenj omike za vso celjsko okoliško občino. Koliko bi se v gmotnem oziru pridobilo, da ne bi čakali in odlagali, češ, da se bodo razmere predrugačile ozir. ustalile. Čakali smo dovolj dolgo, a razmere se še ne bodo spremenile in zgradbo šolskega poslopja ne smemo več odlagati. V takih prostorih in pri tolikem številu šoloobveznih otrok ne moremo več vztrajati. Merodajni činitelji! Mladina kliče, da jo rešite zaduhlih, temnih in zoprnih prostorov. Mladina, naša kri, naš up, vas prosi za solčne in svetle prostore, da v njih ohrani svoje mlado življenje zdravo in krepko.

Maribor.

m Na občinski seji dne 22. t. m. je uvodoma poročal župan o anketi trgovskega gremija, na kateri je bil izvoljen odbor, ki se naj pobriga, da dobi Maribor na račun reparacij iz Nemčije avtomatično telefonsko centralo. Nato je župan odgovarjal na napade dr. Leskovarja, da je izročil magistratnemu uradniku Ježu zapisnik neke tajne seje, na temelju katerega je gospod Jež vložil proti dr. Leskovarju tožbo radi razžaljenja časti. Župan trdi, da ga je izročil z dovoljenjem dr. Leskovarja, kar pa ta zanika. — Občinski svet spet dovoljuje podpore in sicer 3000 Din za sprejem novinarjev, ki zborujejo 7. avgusta v Mariboru. — Zaradi gostilničarskega vrta na trgu Svobode predlože demokrati pogodbe, katere pa večina (socialisti in klerikalci) odkloni. — Zaradi plač nameščencev pogrebnege zavoda se je vnel mesarsko klanje med klerikalci in socialisti. Bahun je trdil, da poročio ravnanstva pogrebnege zavoda ni objektivno. Jerovšek pa je zahteval, da se zadeva preloži do prihodnje seje, radi česar se je vnel prepir med Bahumom in Jerovškom, v katerem je Bahun očital Jerovšku, da je sovražnik delavstva itd., itd., vendar je bil sprejet predlog Jerovška s pristavkom, da se bodo plače naknadno povisale. Nato je sledila tajna seja.

m Radi navljanja cen se je v soboto vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem kazenska razprava proti 70 speceristom, ki pa je bila preložena v svrhu nadaljnjega zaslišanja prič.

m Pasja steklina je zavzela v okolici nevaren obseg.

m Eksplozija v pisarni dr. Orosla v Mariboru. V soboto krog 3. zjutraj je nastala v pisarni dr. Orosla eksplozija. Preiskava ni še dognala vzroka. Nekateri dolže Orjuno, da je vrgla bombo, drugi trde, da je eksplodiralo streljivo, ki ga je imel shranjeno dr. Orosel v svoji pisarni, tretji pa pravijo, da je zasebno maščevanje nekega vojaka, četrti govore o peklenskem stroju. Dr. Orosel (znani nemški voditelj) je sam razpisal nagrado 5000 Din za izsleditev krivcev.

Iz stranke.

s Utrinek. Je dvojna sorta revolucionarjev: revolucionarjev besed in revolucionarjev dejanj. Prve po navadi ne prištevamo k revolucionarjem. Pa ne vedno upravičeno! Kdor z besedo izvaja nemišljeno kritiko za pravico in resnico, kdor zida s to svojo kritiko brezobzirno temelj za pravico in resnico, je pravi revolucionar. On je celo pred revolucionarjem dejanj, ker je idejni kažipof do njega.

Vestnik „Svobode“.

v Celjani, Svobodaši! Jutri v nedeljo ob pol 5. zjutraj pripelje posebni vlak za mariborske zletnike iz Ljubljane na celjsko postajo. Kdor se bo peljal s tem vlakom, naj bo točno ob pol 5. na kolodvoru, da dobimo Celjani poseben voz in se ne bomo razkropili. Interesent.

Dopisi.

Trbovlje. Trboveljski občani od dne do dne doživljajo večje senzacije. Tako smo doživeli 25./VI. t. l. zopet novo slavo, katero bo za vse občane ostalo dolgo v žalostnem spominu. Ustoličili so nam novega gerenta, kar bo ostalo trboveljskemu proletariatu v žalostnem spominu. Politični špekulant Miha Koren je bil ustoličen, ki je bil najprej nemški patriot, pozneje socialist, ker pa pri socialistih ni bilo korita, je postal radikalni komunist, pozneje komistični poslanec, sedaj pa je eksponent Pašičeve stranke in ge-

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

France ni vprašal. Ko se je deklica vrnila s čisto posodo, je njen pacient ležal mirno, toda njegov obraz je bil tako rdeč, da je sumila, da ni vse v redu. Slutila je, da je morda skušal zlesti iz postelje brez njenega dovoljenja.

* * *

Čudežev pa še ni bilo konec. Drugega dne je šuštelajna govornica od postelje do postelje in veliko razburjenje je šinilo po vsej bolnišnici. Postrežnice so prgnile paciente s svežimi rjuhami, dasi jih ni bilo treba, postavile so velike šopke rož na mizice med posteljami in manjše šopke so si pripete na prsi. France je vprašal, kaj to pomeni, in častna Beatrica ga je pogledala s tajinstvenim nasmehom.

»Visoki obiskovalci pridejo — ampak vas to ne zanima, razrednozavednega proletarca, kakor ste vi.«

Ni mu hotela povedati, pač pa je odšla z istim porednim smehljajem. Tedaj je zopet spregovoril njegov sosed.

»Kralj in kraljica prideta, da veš,« je dejal pomorsčak.

»Tihol!« France je bil uverjen, da ga zdaj vleče.

»Pravim ti, da prideta, saj to ni prvič. Žrtve nemške podmornice obiščeta. Ti pa glej, da danes ne boš klobasal svojih socialističnih surovosti.«

France je vprašal Beatrico, ko je bila spet pri njem, če je res — in bilo je res. Kralj in kraljica posetita ranjence, ki so bili rešeni s torpediranega ameriškega transporta. Ampak čemu vprašuje? Saj ga ne zanimajo kralji in kraljice! Ali morda dovoli, da ga prinese v privatno sobo, kjer ne bodo razžaljene njegove revolucionarne oči? Ali pa ostane in skuša narediti socialista iz njegovega veličanstva?

rent v Trbovljah. Marsikatera rudarjeva žena se ga še mlo spominja, ko je morala hoditi po karte ali podporo na občino, kako je bil prijazen za pokazanje vrat. Pa je bil tudi velika glava, ko je bil pisar in ga je ščitil takozvani »Kriegsleistungsgesetz«, sedaj pa ni nič boljša, ko imamo zakon o zaščiti države. Že nad 4 leta čakajo tukajšnji volilci — davkoplačevalci, da se izvedejo občinske volitve, ter se tako upostavijo potom legatno izvoljenih zastopnikov redne gospodarske prilike v občini. Naša stranka je potom svojih zastopnikov v občini nešteto krat zahtevala izvedbo volitev, tako je tudi iz tega razloga, ko se volitve niso izvršile, 24. l. t. l. v znak protesta od-poklicala svoja dva zastopnika iz ge-rentskega sosveta ter odposlala na pokrajinsko upravo za Slovenijo v Ljubljani resolucijo, da se naj takoj razpišejo občinske volitve za občino Trbovlje. A, žal, nas ni nobena stranka v tej akciji podpirala, za to je bilo tudi brezuspešno. Zgolj zaradi tega

imamo še danes to, da na občini pašuje in gospodari stranka, ki je dobila pri zadnjih državnoborskih volitvah v celi občini reci in beri 36 glasov, to je 10% vseh oddanih glasov. Za trboveljske občinarje je vsekakor škandal, da si puste kaj takšnega napraviti. Vsak pameten človek, kateri ima količkaj smisla za prospeh in procvit občine bi si mislil: proti temu nasilstvu se bodo vendar vse stranke najodločnoje uprle in zahtevale izvedbo obč. volitev. In res se je vršil se-stanek zastopnikov vseh strank v čet-rtrek 21. VI. t. l., na katerem so se vse stranke izrekle za protest proti nasilstvu, kakor tudi zatakojšnjo izvedbo volitev. Samo zastopnik neodvisnežev se je iz-javil, da nima od svoje organizacije poverjenja o tem sklepati, nakar se je moral sestanek preložiti na ponedeljek 25. VI., da si do tega časa dobe vsi zastopniki poverenje in da prinesejo svoje predloge na sestanek. Tako je lahko takoj videti, katera stranka je za to, da se napravi resolucija na po-

krajinsko upravo in da se izvedejo občinske volitve. Gotovo je v interesu vseh občinarjev kot davkoplačevalcev, da sami odločajo v svoji usodi, kdo bo v njihovem imenu na občini go-spodaril. Neodvisneži, namesto da bi bili že poprej odkrito izjavili, da si ne upajo javno pokazati se, so po-slali na sestanek pismo v imenu re-volucionarnega proletariata, češ, da so za volitve, vendar pa proti sistemu ne protestirajo, ker se že menda boje, da bi izgubili milost pri Korenu in dr. Lukanu. Njih glavni vodje polagoma že lezejo pod Pašičevo brado, meneč: kako pa naj protestiramo, ko je ra-dikalna vendar tako dobra stranka, da nas njeni pristaši vabijo na pojedine? (Slučaj Hribar v Trbovljah). Navzlic temu seveda vedno pravijo, da delav-stvo lakote umira! Že dolgo vas gle-damo, kako prijateljski hodite z radi-kalci ali sedaj ste se pokazali v jasni luči, kaj ste, a nikar si ne mi-slite, da vas delavstvo še ni spoznalo. Zaradi tega vam tudi več ne sledi, ker

nikdar ni tako dolga noč, da ne bi prišel dan. Že se svita, delavstvo že spregleduje in spoznava škodljivca de-lavskega gibanja, ki eno govore, dru-go mislijo in tretje delajo!

POSILANO.*

Odprto pismo g. Banu na Babnem pri Celju.

Podpisani javno nazivljam g. Bana podlega lažnjivca in obrekovalca, ker so neresnična obrekovanja, ki jih je med pričami ob moji odsotnosti izrekel ob priliki komisionalnega oglada konj 25. tm. Bil sem ob določenem času na mestu in v takem osebnem stanju, da je že samo očitno dokazovalo laž g. Bana. Če se g. Banu zde moja pri-znanja pretirana, naj me da na odgo-vornost pred sodišče, kjer jih bom še točneje dokazal.

Valentin Hrastnik
župan občine okolica Celja.

* Za vsebino poslanega odgovarja uredništvo le v okviru zakona.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

SLABOST? SLABO SPANJE? Ner-voznost? Neveselje do dela? Ali se več-krat pojavljajo različne boli? Dober pri-jatelj v takih slabih dneh je pravi Feller-jev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj učinkujoč kakor francosko žganje! S pako-vanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 špe-cialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka; razpošilja: lekarnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatr g. št. 252, Hrvatsko.

Kupimo
vsako množino
starega svinca
Puškarna v Kranju.

Če se hočete osvežiti
pridite na skledico kislega mleka v trgovino
z delikatesami in mlekom
A. Konec, Celje, Glavni trg 11.

Suhe gobe
ponudite trdki
Kmet & Ko.
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 8

Berite večkrat

**„VESTNIK
SVOBODE“**

Opozorjamo!

**Širite
proletarski
tisk!**

Vabilo na
občni zbor

Ljudske tiskarne d. d. v Ljubljani.

V smislu § 19 in naslednjih se sklicuje

redni občni zbor

Ljudske tiskarne d. d. v Ljubljani,
ki se vrši dne 15. julija 1923 ob 10-
uri v prostorih Nakupovalne za-
druge v Ljubljani (skladišče Balkan).

Dnevni red:

1. Upravno poročilo o poslovanju za l. 1922.
2. Predložitev računskega zaključka in bi-lance za l. 1922.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
5. Sklepanje o nakupu zemljišča in tis-karniškega posloja.
6. Sklepanje o zvišanju delniške glavnice na 2.500.000 kron in o modalitetah iz-danja novih delnic (§ 6 pravil).
7. Volitev načelstva.
8. Volitev nadzorstva.
9. Samostojni predlogi.
10. Slučajnosti.

Upravni odbor predlaga, da se zviša delniška glavnica v smislu § 6, 5. odst. pravil od 1.000.000 K na 2.500.000 K, na ta način, da se izda 7500 novih delnic po 200 K = 50 Din in sicer po nominalni vrednosti.

V smislu čl. 27 društvenih pravil imajo glasovalno pravico na občnem zboru oni delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo.

V Ljubljani, dne 24. junija 1923.

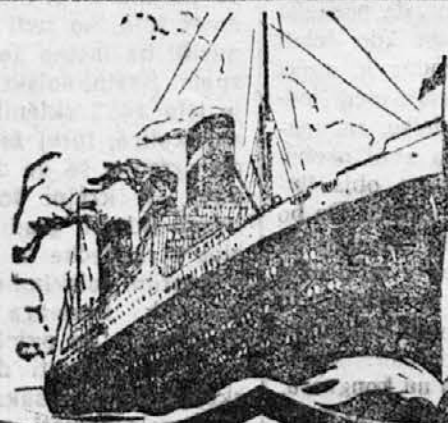
Načelstvo.

Ljudske tiskarne d. d. v Ljubljani.

Fanningerjeva
pristna vina

lastnega pridelka, risling, tramlincev
in silvanec toči po Din 7.—

J. Šmigovec, Celje,
Zavodna 21. (Annenhof.)

Parnik

“LEVIATHAN”

Najmodernejši, največji in najluksurijoznejši oceanski parnik. Najvišje zmoglosti iznajdljivosti, znanosti in moči kapitala so vtelesene v izdelavi tega divnega parnika. Neprimerljiva udobnost. v vseh razredih.

Prva vožnja v New York 17. julija 1923,
potem 7. avg., 28. avg., 18. sept., 8. okt., 29. okt. itd., vsake tri tedne
v terek od Southampton-Cherbourg. — Podrobna pojasnila potom
spodaj navedenih naslovov.

BREMEN - NEW YORK

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekos-ljivi po udobnosti, čistosti in izborni oskrbi. Hitre in varne ladje.
»George Washington« »President Fillmore« »President Harding«
»President Roosevelt« »America« »President Arthur«

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216.
Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Beograd, Palata
Beogradske Zadruga, podružnica v Ljubljani: Za-
družna Zveza, Ljubljana.